

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Într-o săptămână:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Nr. 1073/924.

Comunicat oficial.

Ministerul Cultelor și Artelor, cu Nr. 12.636 din 17 Martie a. c. ne-a trimis copia adresei Directorului General al Justiției din Cluj Nr. 32989/924, în chestiunea înaintării datelor privitoare la trecutul minorului pentru instanțele chemate a judeca pe infractorii minori precum urmează:

Avem onoare a Vă raporta, că din datele ce ni s'au comunicat și din rapoartele ce ni s'au făcut, am constatat că în anul 1923, activitatea instanțelor chemate a judeca pe infractorii minori, nu a fost sprijinită în măsură corespunzătoare intereselor mari, a căror îndeplinire a fost scopul legiuitorului prin creierea regimului depus în legea VII. din 1912.

Legea impune judecătorului să adune date necesare pentru a putea stabili precis în ce mediu a trăit minorul în timpul comiterii faptului, ca să poată consta dacă infracțiunea e a se atribui decăderii morale a minorului, ori mai mult împrejurărilor între cari a trăit, ca astfel în consecință să poată lua cea mai eficace măsură de îndreptare.

Și în acest punct avem cea mai mare necesitate de concursul efectiv al societății.

Indivizii cărora li s'au trimis chestionarele pentru a le completa cu datele privitoare la trecutul minorului au sosit la instanțe ori necompletate, ori completate cu foarte puține date, îngreunând astfel activitatea instanțelor judecătorești.

Pentru a amiliora această tristă situație, vă rugăm să binevoiți a cere Domnului Ministru al Cultelor și Domnului Ministru al Instrucțiunii, să ordoneze preoților și învățătorilor, să îmbrățișeze această însemnată cauză cu dragostea ce o mențin și să dea tot sprijinul judecătorilor minori de câte ori aceștia le cer informații.

Având în vedere, importanța morală a instanțelor chemate a judeca pe infractorii minori, având în vedere că fiecare preot e dator

a-și îndeplini datorițele oficiale punctual și cu toată conștiințozitatea:

Îndatorăm Onor. preoțime să dea tot sprijinul judecătorilor minori respective a completa regulat și urgent ori de câte ori se va cere chestionarele cu toate datele privitoare la trecutul minorului.

Arad, la 7/20 Martie 1924.

Ioan J. Papp
episcop.

Basarabia și Rusia.

De când guvernul englez a recunoscut, de jure, situația creată în Rusia prin revoluție, guvernul dela Moscova a dobândit o încredere nouă în puterile sale și acum crede că e destul de tare ca să pună condiții Europei.

Întâiul semn al acestei noi atitudini este limbajul ținut față de Japonia; Japoniei Moscova i-a răspuns cum că, de oarece poziția internațională a Rusiei s'a întărit, pe când aceea a Japoniei a slăbit. Rusia nu mai poate trata pe bazele admise până acum.

Acum Rusia trimite un avertisment și o somațiune Franței.

Cât timp Anglia nu recunoscuse guvernul sovietelor, Rusia era silită să primească a trata cu Franța și a-i face concesii; era un motiv de echilibru și o necesitate de fapt. Dar, de când Anglia și Italia au acordat recunoașterea, sovietele sigure și de prietenia germană își pot permite ca să țină un alt limbaj față de Paris.

Dar mai este și chestia interesului Franței.

Atât timp cât înțelegerea franco-engleză nu este făcută, Franța este silită să caute înțelegerea cu Rusia. Negreșit i-ar conveni mai de grabă o înțelegere cu o Rusie altfel guvernată, dar fatalitatea voește altfel.

Guvernul sovietelor, foarte activ diplomatic, se silește acum ca să tragă maximum de foloase din noua sa situație internațională

cu toate că puterea militară a Rusiei nu reprezintă adevărata ei putere.

România nu are o bună poziție pe planul, aceasta au dovedit-o evenimentele istorice. Faptul că neamul românesc a fost hărțuit din toate părțile pierzând provinciile de jur împrejur, este cea mai bună dovadă că, deși situația României este foarte interesantă pentru liniștea Europei, în schimb este plină de primejdii pentru români.

Cea mai importantă misiune internațională a României, de când Rusia a devenit o mare Putere cu tendință de expansiune, este ca să fie un zăgaz menit să oprească revărsarea maselor moscovite către Constantinopole; dar această misiune nu va putea fi îndeplinită atât timp cât la spatele României nu va fi o putere europeană pregătită de a susține silințele curagioase ale României.

La jumătatea secolului al 18-lea această putere o reprezenta Franța celui d'al doilea imperiu, a căreia politică era categorică în această privință: războiul din Crimeea a fost o dovadă. Dar una din greșelile politicii napoleoniană cât și a Englierei a fost aceea că nu a restituit României întreaga Basarabie, ei s'au mărginit la o restituțiune trunchiată.

După înfrângerea Franței la 1871 Europa a rămas să fie reprezentată, în rezistența ei față de Rusia, prin Germania. Europa a avut în totdeauna un gardian din acest punct de vedere.

Acum s'a prăbușit și puterea germană, iar Franța, ca și Germania solicită prietenia Rusiei. Cui îi revine acum sceptrul, adică îndatorirea de a îndeplini o menire care, pentru civilizație și pentru libertatea lumii, este un imperativ categoric?

Germania este în cei mai buni termeni cu Rusia, Franța dorește să fie în cei mai buni termeni cu Rusia, nu mai rămâne decât Anglia care — deși acordând sovietelor recunoașterea — rămâne apărătoarea libertății Europei împotriva unei eventuale înaintări rusești.

Liniștea Europei nu este, însă, la adăpost. Pacea lumii nu va fi asigurată real și pentru multă vreme, decât atunci când între Franța și Anglia se va statornici adevărata înțelegere.

Dar este un fapt sigur: în ziua în care Rusia va fi din nou un mare imperiu militar amenințător și gata pentru agresiune. Anglia nu va rămâne singură întru apărarea liniștei și libertății Europei. Fapt este că, oligarhia sovietistă se uită cu ochi lacomi spre Basarabia.

Satul și preotul.

— Orientări nouă. —

de prof. DANTE GHERMAN.

Fixând rostul bine determinat și rolul bine înțeles al preotului în trecutul nostru istoric, să impune o analiză a chestiunii, în raport cu împrejurările schimbate și cerințele imperative ale vremii.

Așa cum ni se prezintă astăzi frământarea vieții publice, — cu schimbarea social economică și corupția morală de după război, cu aglomerația la orașe și goana nebună după traiul ușor, cu agitația sufletească a maselor, stăpânite mai mult de porniri anarhice, decât de un spirit critic al îndreptării sociale, — ne este dat unghiul, sub care trebuie privită problema de nouă educație și chemare a preoției.

Ne dăm seamă cu toții și ar fi greșit să ne amăgim în ce privește prăpastia tot mai mare, cedespate astăzi — în cele mai multe cazuri — pe preotul satelor noastre de turma credincioșilor.

Dacă împrejurările amintite mai sus, au denaturat, ce e drept, sufletul țăranului și al cărturarului nostru, orientându-l pe căi greșite, dacă mulțimea de patimi e o scădere a moralului public, sau nemulțumirea generală, neîncrederea reciprocă, apoi baptismul, bolșevismul și alte isme, o consecință naturală a lipsei de muncă productivă — în general, — nu este mai puțin real, că bunăstarea sau decadența, morală cât și economică a unui sat, este icoana fidelă, în care să reflecteze vrednicia preotului. El trebuie să fie călăuzitorul în toate manifestările vieții popoului nostru.

Educator, veghiând asupra vieții morale casnice, protector și îndrumător al tinerei generații pe căile culturii și a meseriilor, organizator de case culturale, reuniuni sociale și școli de adulți, luptător vajnic în contra alcoolismului și boalelor ascunse; sftnic priceput al țăranilor noștri, cari pierd zilele de lucru și banul câștigat cu greu, pentru pricină de nimic, pe scările judecătorilor, povățuitor și inițiator în organizarea muncii și în valorizarea produselor economice, — cooperative, gospodărie rațională. s. a. m. d.

Iată mijlocul unic, prin care va dispărea abisul fatal dintre preotul și satul din zilele noastre, iată — după părerea mea modestă, — „cum să aducem pe Hristos în mijlocul nostru”, întronând pacea și bunăstarea culturală și economică, în viața satelor noastre.

Când vrem revenirea preoției la rolul important din trecut și o educație în spiritul și conform necesităților progresului, ne oprim la cel dintâi fenomen ce merită atenție: educația de astăzi a păstorului nostru sufletească.

Tinerul de optsprezece ani, copilul absolut de liceu, după alți trei ani de teorie exigentă și dogmatică, sau puțină lectură literară științifică, se căsătorește și devine *părintele* satului.

Urmând de obicei o tradiție familiară, de a ocupa parohia tatălui ca pe o zestre, el însuși, departe de a să conducă pe sine, trebuie să conducă pe alții.

Entuziasmul și idealismul cu care începe viața, îi dispare în curând, pentru că se vede obosit, neorientat, plictisit și desiluzionat, pornirea-i tinerească de a cunoaște, studia și trăi aspectele diferite sub care îi se prezintă viața, se isbește în curând de primul obstacol serios, de nereușită, de lupta existenței și greutățile vieții familiare — a unui tiner de 21—22 ani, — dragostea de muncă și interes comun dispare, pentru a-i lua locul îndolența, conflictul cu mulțimea, inacțiunea.

Se pare că a dispărut cu totul *Amvonul* din biserică noastră.

Litera sfântă a Evangheliei, numai găsește o talmăcire practică, reflectată prin sufletul idealist, luminat și cald, al tinerilor noștri preoți. Pregătirea, ca și vârsta, nu-i corespunde chemării, cu atât mai puțin nevoilor impuse de imperativul vremilor nouă.

Schimbarea vremii, cere indemnul unor învățători, a unei educații nouă.

O cultură superioară, o instrucție practică și orientare în problemele vieții socio-economice și administrative pe cariere practice, un exercițiu de cel puțin 1—2 ani pe lângă o parohie bine condusă, călătorie pentru cunoașterea referințelor altor țări, în afară de viața de student și de seminar, sau de orizontul strâmt în care să învârtă un tiner de al nostru, până la hirotonire, sunt condițiuni absolut necesare, cari trebuie să premeargă aceluși „Vrednic este“!

Cea mai largă atenție trebuie pretinsă conducătorilor țării și concursul moral și material cel mai devotat preotului, în opera mare de progres a vieții noastre naționale, condiționată de munca preotului dela sate.

Intrunind într-o formă armonică virtuțile evanghelice, credința, stăruința, unite cu o bogăție de cunoștințe practice cât și academice, înțelegem noua educație a tagmei preoțești, suprema poruncă a vremii și a datorinței față de neam!

Arad.

Contribuții la educația religioasă.

Clasa intelectuală a neamului nostru, mai ales, este contagiată de fiorii necredinței, sau în cel mai bun caz de indiferentism religios. Vina se restrânge și asupra ei. N'am știut, adecă să-i încălzim inima cu focul Duhului Sfânt, de care atingându-se concepțiile glaciale ale scepticismului, din această luptă să fi ieșit intelctualul răcorit, iar nu învins sufletește.

Este deci vorba despre problema studiului religiunii în școala secundară precum și în școlile similare acesteia, îndeosebi în ultimele clase ale acestor școli.

Problema religioasă în aceste școli își ajunge scopul, dacă instrucțiunea teoretică este strâns legată de educațiunea practică.

Așa cum s'a propus studiul religiunii în școala secundară, lasă mult de dorit. Iată pentru ce!

Ca și la celelalte materii ale studiilor obligatorii în școala secundară, întocmai așa și în legătură cu studiul religiunii s'au predat foarte multe cunoștințe, adeseori exacte, dar fără o sinteză, fără o unitate superioară, ci deavalma și în majoritatea cazurilor cunoștințele din domeniul religiunii în contradicție, la aparență, cu adevărurile științifice.

Sărmanul elev, și viitor intelectual, judecă după această aparență, fiindcă e mai ușor și astfel pierde unitatea lucrurilor. Se face vinovat de unilateralitate în cugetare. Vede lucrurile sub unghiurile diferitelor științe, dar se lipsește de orizontul cuprinzător și larg religios. În care intră foarte bine multiplicitatea cunoștințelor.

Experiența comună ne învață, că orizontul se schimbă, cu înălțimea punctului de privire. Par'că, acest principiu geografic, are valoare și pentru viața psihică.

Lucrurile văzute prin unilateralitatea diferitelor discipline, apar în alt colorit, dacă le sintetizăm în religie.

Adevărat, avem nevoie de elevi inițiați în muncă exactă și sistematică, însă liberi de tirănia unilateralității. Spre ilustrare dăm generalitatea următorului exemplu:

Un elev, după ce a parcurs materia religiei, fizicii, chimiei, biologiei, etc. se va întreba, și cu drept cuvânt, cine are drept profesorul de religie. care află adevărul în descoperirea Dumnezeiască sau profesorii științelor, dintre cari unul află adevărul în experiență, altul în rațiune, al treilea într'un acord al experienței cu rațiunea?

Aceasta cu atât mai mult, întrucât religia și diferitele științe tractează de multeori același obiect, din diferite puncte de vedere. Așa: Originea omului. Crearea lumii. Chestiunea sufletului și a materiei, etc.

Intrebările elevului și ale viitorului intelectual rămân deschise. Nimeni nu răspunde!

În fața neliniștii sufletești, primește apoi teza

pentru care are înclinație sufletească, urmând apoi marea catastrofă morală pentru dânsul și societatea în care se va plasa. Dela un om, care judecă lumea după experiență numai, după rațiune, nu ne putem aștepta la lucruri sublime.

Dacă sărmanei victime i-s'ar fi arătat firea lucrurilor în adevărata lor lumină, poate că, ar fi fost mai fericit însuși, iar în situația vieții s'ar fi comportat mai nobil.

Aici intervine datorința profesorului de religie, să dea elevului o instrucție religioasă, conformă, armonică, cu celelalte forme de cunoștințe, îndeosebi cu știința. Când susținem aceasta, avem în vedere, mai ales latura apologetică a studiului religiunii. Profesorul de religie de câte ori are ocazie, să facă asociație între adevărurile religioase și diferitele rezultate științifice, cari se sprijinesc. Așa spre exemplu: elevul după ce va cunoaște din fizică legea entropiei, profesorul de religie, o poate lua ca un document științific, pentru originea și sfârșitul. Exemplele s'ar putea aduce la infinit.

Să se arate lămurit teoreticește, cumcă religionea creștină, nu este opusă progresului științei. Din contra știința, primește prin religie o adâncire, o complectare. Insuși dumnezeiescul Mântuitor ne îndeamnă: „Fiți desăvârșiți, precum Tatăl vostru cel cereșc desăvârșit este!“¹⁾

Ceace în chemie — ca știință specială este inexplicabilă „crearea“ lumii, deoarece ea zice „Ex nihilo, nihil fit“, în religie, lucrurile își află o perfectă tălmăcire: lumea este creația lui Dumnezeu, ca Ființă Atotputernică.

Numai religia creștină, ne pune în contact nemijlocit cu realitatea absolută, cu Dumnezeu. Acest contact este perfect, deoarece se efectuează nu numai după rațiune, ci după întreaga noastră ființă, și după sentiment și voință.

Iubim pe Dumnezeu, cunoscut drept creatorul lumii și Părinte al neamului omenesc. Tot spre El tindem, ca spre supremul bine și adevăr.

În această operă de construcție morală, profesorul va fi ajutat și de colegii săi dela alte specialități. Aceia se vor obține în fața elevilor dela atitudine nereligioase, nu vor face afirmațiuni gratuite pe terenul religiunii. Vor preda rezultatele științifice cu mare circumspecțiune având totdeauna în vedere fluctuația și relativitatea lor.

Cu toții în opera educativă să aibă în vedere idealul unității, în multiplicitate. Armonia dintre formele de cunoștințe, în special acordul dintre religie și știință.

Din contra dacă se procedează, în loc de edificare, vom săvârși ruina sufletelui, analog operei din „Legenda Mănăstirii Argeșului“, ceace clădește profesorul de religie, dărîmă alții în alte ore.

¹⁾ Sf. Ev. d. Matheiu 5, 48.

Bine înțeles, aceasta nu însemnează o aservire, ci o evidențiere și fixare mai luminoasă a adevărului.

„Este foarte probabil, ca Românii, prin obârșia lor dacică să fi fost predispuși mai ales spre idealism, iar prin originea lor romană să fi fost înclinați mai cu seamă spre realism, spre pozitivism.“²⁾ Ceeace se constată și clasica „Lege românească“.

Se știe, că scopul școlii de gradul secundar este dublu. Afară de împărtășirea unei culturi generale este încă: formarea caracterului moral. Acest caracter, din punctul nostru românesc de vedere ar fi păcat să-l dezvoltăm în direcția unei morale profane. Mai bine l-am dezvolta în direcția religioasă-morală, dobândind astfel un caracter religios moral.

Chiar din punct de vedere pur teoretic direcția religioasă-morală, în dezvoltarea caracterului este mult superioară. La formarea caracterului e nevoie, ca preceptele morale teoretic expuse să se illustreze prin exemple. Aceste exemple sunt apoi de 2 feluri: 1. Istoric și 2. Vii.

Ne oprim la cele dintâi. Un izvor nesecat pentru exemple istorice morale formează Sf. Scriptură și cărțile sf. bisericești. Așa: viața unui sfânt, a unui martir, frumos expusă sau chiar cetită de profesorul de religie, va fi captivantă pentru elev, mai mult decât viața cutărui artist sau savant, la care ușor se descoperă o disarmonie între sublimul cugetării, sau simfiriei, și între viața practică. Exemplele istorice de proveniență religioasă, chiar prin simplitatea lor cerească, ne dau esența moralității.

Exemplele vii însă vor avea puterea de a robi așazicând sufletul elevului. Ele produc convingerea neștrămutată prin desfășurarea lor actuală. Din ele se va convinge elevul, cumcă dragostea creștină, milostenia, altruismul și în genere virtuțile morale, nu sunt numai formule teoretice, ci sunt și realizabile. Întruchiparea virtuților în exemple vii, vor dovedi de prisosință, că este nu numai folositoare pentru societate, ci procură celui ce le practică o fericire sufletească mult superioară plăcerilor ușoare.

Ochiul perspicace al profesorului de religie le va selecționa după valoarea lor exemplele vii, aflându-le reprezentate în diferitele straturi sociale și la indivizi din diferite categorii, le va ilustra și propune cu toată puterea convingerii, ca vrednice de urmat.

Pentru dezvoltarea caracterului religios-moral afară de mijloacele amintite, vor servi mai ales deprinderile practice. Așa: Cercetarea regulată a serviciilor divine. Meditații ușoare asupra predicilor auzite, asupra serviciilor divine. Exortațiuni din partea profesorului de religie. Împărtășirea regulată cu sf. Cuminicătură. Practicarea conștientă a Mărturisirii. Supraveghierea vieții religioase-morale afară de școală, mai ales în pensioane. Ca mijloc eficace pentru formarea caracterului religios-moral ar forma excursiu-

²⁾ Marin Ștefănescu, Filosofia Românească. București: 1922. pag. 46.

nile în timp liber, a elevilor sub supraveghierea profesorului de religie, la diferite centre religioase, ca: bisericii istorice, mănăstiri, locuri sfinte etc.

Cu un cuvânt prin toate aceste mijloace să se producă convingerea elevului în posibilitatea și frumusețea unei vieți religioase-morale.

Doar zice Mântuitorul Hristos: „Din zilele lui Ioan Botezătorul și până acum, împărăția cerurilor se ia prin stăruință, și cei care întrebuintează stăruința, pun mâna pe ea“³⁾

Mai ales practica religioasă-morală, va produce așa zisele imagini kinestetice, cari condiționează caracterului. „Trecerea directă, dela senzațiune sau gând la mișcare este cu neputință. Între imaginile de mișcare, cari fac posibil mecanismul actului voluntar, un loc însemnat îl ocupă imaginile formate din mișcările întregului nostru corp, imaginile kinestetice, dela întreaga persoană. Caracterul unui om se contopește de fapt, cu imaginea kinetică a persoanei, pe care acest om a obținut-o din faptele sale anterioare“⁴⁾

Importanța, formării caracterului religios-moral este capitală mai ales pentru viață, când multiplele cunoștințe dispar și rămâne numai partea cea mai bună din noi: caracterul, spre crearea căruia ar trebui să graviteze toate disciplinele și în special, studiul religiunii. Aceasta cu atât mai mult, deoarece creștinismul este nedeslipit de ființa noastră românească, națională.

Prin crearea caracterului *religios-moral* continuăm firul logic, fără salturi, a tradiției noastre etnice, și pe terenul învățământului.

Astfel propovăduite elevilor și practicate de dânsii principiile religiunii creștine, adevărurile descoperite, vor deveni duh și viață, precum din „Viață“ și pentru suint menite.

Silindia, 6/19 Martie 1924.

Ștefan R. Lungu, preot.

³⁾ Sf. Ev. d Matheiu: 11, 12.

⁴⁾ C. Rădulescu Motru - Puterea Insufletească. București. 1907. pag. 325.

Răspuns la cartea lui P. B. Bratu „Hristos și morale Vs. Comedii din Altare“ de IGNATIE DIHOR preot, ort. rom. Zăbalț.

(Urmare.)

La Ioan 3¹⁴ cetim: „Precum Moise a înălțat șarpele așa să cade a se înălța și fiul omenesc“. Așadar munca lui Hristos personală se va sfârși cu înălțarea Sa pe cruce, care înălțare are să fie spre mântuire tuturor, poziția Lui pe cruce va fi ca a șarpelui înălțat de Moise (Moise IV. 21, 9.) cum cei mușcați de șarpe dacă să uitau cu credință la șarpele lui Moise se vindecau, astfel se vor vindeca și cei mușcați de șarpele din Rai primind și privind pe

Hristos cel răstignit. Hristos dispune deci cinstirea crucii direct, căci se provoacă la faptul lui Moise și nu combate ci întărește cinstirea crucii pe care s'a răstignit, așa dar nu este idololatric cum zic sectarii. — Dealtcum creștinul ortodox nu să închină ci cinsteste crucea, deci nu vine în contradicere cu cuvântul lui Dzeu dela Moise II. 20, 4, 22 - 25.

Prin Hristos crucea devenind obiect de mântuire creștinul ortodox o primește ca semn pentru dezvoltarea și întărirea sentimentului religios moral. Nu este idol care se personifice pre D-zeu. Este un obiect de care este legat tot istoricul patimilor lui Hristos și prin care creștinismul a ajuns la mântuirea de sub păcatul lemnului din Rai.

În pagina 23 al opului D-Tale scrii:

„Sacerdotul e o persoană ecleziastică, care este numită de poporul român preot sau popă din eroare chiar părinte“.

Dacă D-Ta ai cetit Sf. Scriptură atunci nu ai putea afirma lucruri de acestea căci românii nu practică numele acesta din eroare ci din cea mai înaltă convingere, așa în epistola către Tit I, 4 Apostolul numește pe Tit episcopul din Creta „fiu în măsura credinței.“ Iar Tit cu toată siguranța dacă ar fi scris Apostolului l-ar fi numit „Părinte.“ Asemenea vedem în epistola I. Tim. 1, 2. II. Tim. 1, 2; 2, 1. Deci acești păstori bisericești primind gradul erarhic dela Apostol, El îi numește fii, și dacă e așa, „aceștia iarăși au să-l numească „Părinte“. În epistola către Filimon v. 10. Apostolul numește pe Onisim „fiu“ pe care l-a născut în legăturile Sale — adică l-a botezat în creștinism. Onisim vice-verza cu toată siguranța îl va fi numit „Părinte“. Aceasta este baza pe care reazimându-se poporul român numește pe preotul botezător „Părinte“ pentru că îl naște în creștinism și faptul acesta nu stă absolut în contradicere cu cuvintele dela Matei 23, 9. unde se zice: „Și Tată nu chemați vouă pe pământ, căci unul este Tatăl vostru cel ceresc.“

Aici este vorba de tată și nu părinte, amăsurat cuvintelor dela Evrei 12, 9. Tată este superior numelui de Părinte.

În primul capitol al broșurii D-Tale pune preoțimea creștină în rând cu cea păgână și iudaică pentru că practică aducerea de jertfă la Proscomidie.

Aici fac observarea D-le Bratu ca să faci deosebire între jertfele păgânilor, a Testamentului Vechiu și Nou.

La Geneza 3, 15. cetim: „Si dușmănie voi pune întră tine și femeie și întră sămânția ta și sămânția ei; acesta va zdrobi capul tău și tu vei în punge călcâiul ei“. Aicea D-zeu promite lui Adam și Evei că sămânția adică descendenții lor vor zdrobi capul șarpelui; adică vor fi în neconțință luptă cu diavolul și sfârșitul va fi că îl vor învinge; dar și acesta va în punge călcâiul lor, cea ce s'a întâmplat cu I. Hristos, care născându-se din Prea Curata Fe-

cioară, a zdrobit puterea satanei prin moartea sa pe Cruce, iar oamenii cuprinși de deavoli, l'au răstignit și prin aceasta omenimea a primit mântuirea din robia păcatului strămoșesc. În speranța acestei mântuiri promise deja în Rai își aduc jertfa lor, Cain și Avel, voind ca astfel cu ori ce mijloc posibil să restabilească iarăși legătura cu Dumnezeu ce au avut-o mai înainte părinții lor. Au făcut-o aceasta, nu ca și cum ar fi fost siliți prin poruncă, ci în urma dictării minții lor, ca astfel doară vor putea satisface drepții lui Dumnezeu vătămate prin păcatul părinților lor și să câștige mântuirea promisă părinților lor în Rai. Dumnezeu a primit jertfa aceasta; deci nu a fost păgânească, adusă idolilor, ci lui Dumnezeu și izvorâtă din o inimă curată ce dovedește faptul că Cain ne aducând jertfă asemenea lui Avel nici nu a fost primită. Oamenii sau înrăit înmulțându-se și ne-având nici o legătură cu Dumnezeu. Vine potopul ca pedeapsă. Noe iarăși aduce jertfă, jertfă curată lui Dumnezeu. După amestecarea limbilor să înprăștie pe întreagă fața pământului, oamenii încep să uite pe Dumnezeu își fac idoli și aduc jertfele lor idolilor după exemplul strămoșilor lor. Deci din jertfă curată s'a dezvoltat jertfa păcătoasă. Pentru aceia alege Dumnezeu pe Avram, ca el și sămânția lui să-i aducă jertfă curată, deși această jertfă nu era de mare folos pentru mântuirea lor în comparație cu păcatul Protopărinților, totuși vedem, că a fost primită. Pentru ce? Că a purces din inimă curată și era un mijloc care susținea credința în Dumnezeu; de nu erau jertfele oamenii ușor puteu uita pe Dumnezeu. Așadar Dumnezeu a primit jertfele jidovilor până ce s'au făcut din inimă curată; dar îndată ce au început a se face din obicei, au devenit lui Dumnezeu neplăcute, ba chiar le și respins că prin gura profetului Isaia cap. 1. v. 10—17; iar motivul să vede destul de clar din v. 15—17. Așadar fărădelegea și destrăbălarea poporului a făcut ca Dumnezeu să nu mai poată vedea jertfele lor. Dar nu trebuie să mergem departe, vedem chiar la început, că Dumnezeu a respins jertfa lui Cain pentru necurătenia ei. Mai întărește faptul acesta și Malahiu cap. 1, 8—12; unde să zice că poporul jidovesc aducând jertfe necuvincioase erau respinse pe când alte popoare aducând tămâie și daruri curate erau primite v. 11. E drept că jertfele de sânge erau numai umbre jertfei supreme adusă de Hristos pe cruce pe cari Isus le și desființează (Evrei 10, 1—10.); dar El a înființat o nouă jertfă, un nou altar cu o nouă lege al noului Testament, desființând pentru vecie jertfa de sânge nu însă a jertfei testamentului nou după cum vom vedea mai jos.

Ne numești D-le Bratu în batjocoră fabricanți de Hristos, voind să faci credința noastră absurdă când credem în realitatea faptică a trupului și a sângelui lui Hristos în chipul pâinii și vinului prefăcute de preotul liturgisitor prin puterea Duhului Sfânt în adevăratul trup și sânge al lui Hristos?

Ai baze? Hristos zice: „Cercați scripturile căci acelea marturisesc de mine“. Să-I urmim deci lui Hristos, să deschidem paginile sfintei scripturi și vom vedea că îndată apare adevărul pe care nu-l poate distruge mintea omenească și anume, că pâinea și vinul sunt cu adevărat trupul și sângele lui Hristos; fiind ele prefăcute prin un act liturgic în altarul testamentului nou de preotul testamentului nou.

(Va urmă.)

Unirii Basarabiei.

— Manifestația dela legațiunea franceză. —

Studentimea universitară, în unire cu membrii Uniunii ofițerilor de rezervă, au organizat o manifestație de simpatie pentru Franța, cu prilejul ratificării de către Camera franceză a tratatului de la Londra, relativ la Basarabia.

Grupul manifestațiilor a pornit de la statuia lui Mihai Viteazul spre legațiunea franceză.

Impunătorul cortegiului a trecut pe calea Victoriei, cântând „Marseilles“ și imnuri patriotice românești.

În fața legațiunii s'a cântat de întreaga asistență „Marseilles“, după care a vorbit d. *Achil Bercescu* în numele studentimei române.

D-sa a reamintit prietenia dintre Franța și România prietenie care a existat atât în timp de pace cât și în războiul pentru desrobirea neamului.

Actul care l-a făcut Franța, ratificând unirea Basarabiei cu țara noastră, a întărit și mai mult această prietenie.

Mulțumește apoi guvernului francez, în numele studentimei românești.

D. G. Lungulescu în numele Uniunii ofițerilor de rezervă și a soc. „Apărătorii Patriei“, a arătat recunoștința și admirație pe care întregul neam românesc, o poartă Franței glorioase și nemuritoare.

Amintește că sfânta solidaritate de pe front este consacrată prin actul Franței, care prin recunoașterea drepturilor istorice ale României, asupra Basarabiei a dovedit că stă în fruntea civilizației și se identifică cu însăși justiția.

Asigură Franța glorioasă, că România care a luptat atâtea secole neîntrerupt pentru cauza civilizației la porțile Orientului, va ști să-și facă și mai departe datoria cu aceiași demnitate și bravură.

D. *Maneville*, ministrul Franței, a răspuns oratorilor, arătând că Franța consecventă tradițiilor sale, nu a luat apărarea României, ci a consacrat de fapt drepturile istorice ale ei.

Prin glasul d-lui Poincare, întreaga Franță și latinătate a recunoscut de fapt eroismul cu care România a știut să lupte pentru drepturile ei istorice.

A mulțumit călduros foștilor luptători, al căror

suflet Franța l'a admirat pe câmpul de luptă și către care se îndreaptă totdeauna sufletul ei de soră.

A mulțumit de asemenea, tinerimei universitare care, deși n'a avut prilejul să lupte pe front, se dovedește pregătită pentru a lupta pentru civilizația latină, aici, la porțile Orientului.

Regretând că nu știe românește, a încheiat cuvântarea cu cuvintele: Trăiască România-Mare! spuse în românește.

Politica de colonizare a lui Pasici

— Nedreptățirea românilor din Iugoslavia. — O critică la adresa noastră. —

Citim următoarele în ziarul „Graul Românesc” din Pancevao:

„Săptămâna trecută s'a ținut conferința proprietarilor mari la Belgrad, organizați în societatea „Njiva”, cari au luat hotărâre contra politicei de colonizare a lui Pasici, dar ceea ce ne supără e faptul, că un avocat de frunte din Beckerek n'a scăpat ocaziune să spună că față de naționalități, în special față de români, să nu aibă considerare, pentru că și în Banatul românesc averile bisericesti sârbești au fost expropriate. A uitat însă să spună, că din acele pământuri expropriate au căpătat și sătenii sârbi, pe când aici la noi, nu-i acelaș caz. Mai interesant e, că acel avocat, cu ocaziunea alegerilor trecute s'a adresat nouă ca să-l sprijinim noi cu voturile nostre românești, ca să fie ales deputat.

De câte ori cetim că se întâlneșt undeva vreo comisie străină cu cea românească pentru desbaterea vreunei chestiuni mari de Stat, totdeauna cetim că acea comisie străină vine cu un proiect gata, iar cea românească îl află de bun și-l primește. Așa au fost de ex. tratativele comerciale de compensație cu Austria așa au fost tratativele de graniță și a chestiunii școlare la Belgrad și Timișoara. Săptămâna aceasta a venit o astfel de comisie la Belgrad ca să reguleze cu Iugoslavia comunicația de-alungul graniței și mai ales să fixeze drepturile proprietarilor de pe la graniță, cari își au pământul în vre-o comună vecină a graniței, sau pe amândouă părțile. Și aci s'a întâmplat că delegația sârbească a avut proiectul gata. l'a predat românilor spre studiere, iar dâșii a doua zi au răspuns că-i bun. Ce să zicem altceva decât: vai săracă nație românească! Cât adevăr cuprind cuvintele învățatului arhimandrit Scriban scrise în o revistă din București: „Astăzi România înseamnă în răsărit cu mult mai puțin decât ce însemna acum două-trei sute de ani pe vremea vovozilor Vasilie Lupu, Matei Basarab și Constantin Brâncoveanu, când noi eram ocrotitori ai creștinătății apăsate, și când toate privilegiile erau spre noi”.

INFORMAȚIUNI.

Episcopul Iacob Antonovici ales în scaunul Hușilor.

A avut loc la Cameră întrunirea marelui colegiu, format din: membrii sinodului, ai consistoriului superior bisericesc și deputații și senatorii creștini ortodoksi, spre a alege un episcop pentru scaunul Hușilor, în locul demisionatului Nicodem.

Înainte de alegere a fost oficiat un Tedeum la mitropolie, în prezența membrilor guvernului și ai Sinodului.

Au asistat de asemeni un mare număr de deputați și senatori.

Služba a fost oficiată de episcopul militar de Alba-Iulia, Justinian Teculescu, încunjurat de economul G. Gibescu, ieromonahul Teofil Ionescu, arhidiaconul Antonie și diaconul Nicolae.

La orele 11, mitropolitul primat *Dr. Miron Cristea*, declară ședința deschisă.

Guvernul e reprezentat prin d-nii general Moșoiu, Al. Lăpedatu, I. Nistor, dr. C. Angelescu, I. G. Duca, G. G. Mârzescu, Vintilă Brătianu, I. Inculeț, G. Tătărăscu, G. Cipăianu.

După facerea formalităților obișnuite, se procedează la vot după apelul nominal.

Votează în ordine: membrii Sinodului ai consistoriului, senatorii și deputații.

La orele 12, începe despuirea scrutinului.

Au întrunit:

Episcopul *Iacob Antonovici-Bârlădeanul*, 201 voturi.

Arhiepiscopul *Teofil Râmnicleanu*, 27 voturi.

Arhiepiscopul *Marion Băcăoanul* a obținut 6 voturi.

Mitropolitul primat a declarat ales ca episcop de Huși pe Iacob Antonovici-Bârlădeanul. (Aplauze).

Episcopul *Iacob Antonovici-Bârlădeanul* mulțumește marelui colegiu pentru cinstea ce i-a făcut încredințându-i spre păstorie eparhia Hușilor, ale cărei nevoi le cunoaște din vremea când era locotentent de episcop la acea eparhie.

Asigură că va păstori cu vrednicie, oferind ca cheazășie trecutul său plin de fapte bune.

La orele 12 și jumătate, ședința a fost ridicată. Opoziția n'a participat.

† *Terezia Mihuța*. Soția profesorului dela școala noastră normală *Alexandru Mihuța*, a încetat din viață în 24 Martie, chinuită fiind de un morb greu.

A fost înmormântată între regretele unanime a celor ce au cunoscut-o, Mercuri în 26 l. c. în vrăstă tină de 44 ani. Prohodul l-a săvârșit preoțimea parohială, fiind de față membrii consistorului, profesorii Seminarului. Răspunsurile funebrele ar fost executate de corul teologilor.

Odihnească în pace.

Cursuri de limba română pentru minoritari. Ministerul instrucțiunii a dat ordin tuturor inspectoratelor școlare din țară, în care le atrage atențiunea asupra constatărilor făcute, că foarte mulți dintre dascăli, — în special cei din Ardeal — nu cunosc bine limba română și le impune, ca în cel mai scurt timp, să înceapă cursuri pentru cunoașterea limbii române. Se va face în special și un apel către dascălii minoritari, în care li se va arăta necesitatea de a cunoaște limba noastră, fără de care nu pot continua să predea mai departe învățământul, în orice școală a statului, ori particulară.

Aceste cursuri se vor ține la liceele respective, unde minoritarii sunt mai numeroși.

Ministerul instrucțiunii a constatat, că, acolo unde aceste cursuri au și început să fie predate, au dat roade multumitoare. De pildă, la Sighișoara s'au înscris peste 500 de minoritari și ei fac parte din toate păturile sociale. Asistă regulat: profesorii dela liceele din oraș, magistrați, funcționari superiori, negustori, etc.

Biserica ortodoxă sârbească încă și-a stabilit statutul organizării sale unitare în înțelegere cu reprezentanții guvernului. S'a dat bisericii *autonomie*. Statul acordă *acoperirea cheltuielilor* bisericii, vărsând cassa statului în cassa patriarhatului sârbesc ajutorul anual în 12 rate lunare egale. Episcopiiile și parohiile au dreptul a impune credincioșilor *dare de cult specială*. Religia se propune în *școalele primare* de parohi și *învățători de religie*. Supraveghierea lor o au episcopii. În *școalele secundare și profesionale* religia o predau învățătorii de religie, numiți de ministrul cultelor la propunerea chiriarhului. Profesorii și agregajii facultății de teologie se numesc după prealabila înțelegere cu Sf. Sinod. *Planul de învățământ religios și manualele* se aprobă de Sf. Sinod.

Logodnă. Dșoara *Hermina Truța* și *Dr. Simeon Șiclovan*, profesor la Seminarul nostru, logodiți. Felicitările noastre.

Cum înțelege un prelat catolic să-și țină jurământul de fidelitate. Fostul episcop rom-catolic de Oradea-mare, contele Nicolae Szécheny a decedat acum câteva luni la Budapesta. Zilele acestea a fost prezentat judecătoriei din Oradea-mare testamentul lui, scris încă în Februarie 1923 în Budapesta.

În introducerea episcopul scrisese, că a făcut testamentul pe baza autorizației ce a obținut-o „dela regele ungar Carol IV.” Mai departe declară, că ar fi voit să-și găsească odihna de veci la Oradea-mare, dar fiind situația schimbată, dispune să fie înmormântat la Orosháza „pe pământ unguresc.”

Urmează apoi dispoziții cu privire la diferite legăte, iar ca moștenitor principal designează „Fundația de binefacere Sacre-Coeur” din Oradea. Dispozițiile privitoare la această fundațiune prevăd condi-

țiuni, că *cât timp Oradea-mare se va afla sub suveranitatea română, să se administreze și fructifice pe teritoriul maghiar, până la eliberarea Orăzii-mari, etc.*

Iată episcopul catolic, care abia cu un an mai înainte a depus jurământul de fidelitate, cum a înțeles să răsplătească încrederea leală și bunăvoința ce i-sa arătat într'un mod atât de cavaleresc din partea noastră.

BIBLIOGRAFIE.

În „Biblioteca Institutului Biblic” al bisericii ort. rom. au apărut până acuma următoarele broșuri:

Nr. 1. „*Lazăr Diacul*”, întâmplare adevărată, de Preotul *Dr. Sebastian Stanca*.

Nr. 2. „*Patimile Mântuitorului*”, de *Dr. Gr. Griveanu*.

Nr. 3. „*Impotriva beției*”, de *Dr. Miron Cristea*, Mitropolit primat.

Nr. 4. „*Două întâmplări minunate*”, de Preotul *Gr. Pisculescu* (Gala Galaction).

A apărut: „*Noua revistă Bisericească*” de sub direcția dlui Teodor T. Păcescu. Anul V, nr. 19—22 (1 Ian. 29. Febr. 1924). *București*. Abonament anual: 50 Lei.

„*Biserica Ortodoxă Română*”, revista Sf. Sinod. Seria II, anul 42, nr. 2 (515) (Febr. 1924). *București*. Abonament anual: 100 lei.

„*Cultura Creștină*”. Anul XIII, nr. 3. (Martie 1924). *Blaj*. Abonament anual: 100 Lei.

A apărut: *Catolicismul unguresc în Transilvania și politica religioasă a Statului român* de *Dr. Onisifor Ghițu*, profesor la Universitatea din Cluj, membru corespondent al Academiei române. Cartea aceasta urmărește cea dintâi, pe baza unui mare număr de izvoare istorice, juridice, politice, bisericești și școlare, catolicismul unguresc ardelean în dezvoltarea lui istorică și înființarea lui de astăzi, atât sub raportul bisericesc și școlar, cât și sub cel politic, indicând totodată și soluțiile cari trebuiesc neapărat date atât din punct de vedere religios, cât și din acela de stat.

Departea de a fi o lucrare, care să intereseze numai pe oamenii bisericii și ai școlii, această carte interesează în măsură deopotrivă de mare pe toți aceia cari se ocupă de chestiunile vieții publice ale noului stat român.

Un volum de IV+304 pe hârtie velină. — Prețul 80 Lei. Se poate comanda dela Institutul de arte grafice „Ardealul” Cluj, Str. Memorandului 22. Bani se trimit înainte.

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: **Prefectura Județului.**